

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه مازندران
دانشکده علوم اقتصادی و اداری
گروه حسابداری

پایان نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد حسابداری

عنوان :

استفاده از ویژگی های کیفی اطلاعات مالی در ارزیابی کیفیت سود
(شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران)

استاد راهنما :

دکتر احمد احمدپور

استاد مشاور :

دکتر اسفندیار ملکیان

نگارش :

احمد احمدی

۱۳۸۶ / ۱۲ / ۱۷

دی ۸۶

۹۸۵۵۷

اطلاعات در آرزوی مسی باین
مستند است

تقدیم به

پدر و مادرم

که محبت و عشق را تکرار کردند و هر چه دارم از آنهاست

برادرم

بهترین دوست و یاورم در تمام مراحل زندگی

خواهرانم

که نگاه مهربانشان همواره با من است

تشکر و قدردانی

اکنون که این مختصر به یاری خدا به پایان رسیده است ، بر خود لازم می دانم از زحمات بی دریغ استاد ارجمندم، جناب آقای دکتر احمد احمدپور، سپاسگزاری کنم . همچنین از اساتید گرامی، آقایان دکتر اسفندیار ملکیان، دکتر حسین فنخاری، دکتر محمد کاشانی پور و دکتر محمدعلی احسانی نیز کمال تشکر را دارم . در پایان لازم است از خواهر عزیزم، که در طول مراحل اجرای پایان نامه از راهنمایی های او بهره مند شدم ، قدردانی نمایم .

چکیده

در این مطالعه از ویژگی های کیفی اطلاعات مالی برای ارزیابی کیفیت سود استفاده شده است. با توجه به محدودیتها ۸۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، طی دوره زمانی ۱۳۷۵ - ۱۳۸۴ مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا ابعاد مربوط بودن و قابلیت اتکاء سود به طور جداگانه با بکارگیری روشهای تحلیل سری زمانی و داده های ترکیبی، برآورد گردید. طبقه بندی شرکتها بر مبنای کیفیت سود بالا و پایین بر اساس روش تحلیل خوشه ای صورت پذیرفت. برای آزمون فرضیات تحقیق از مدل اوهلسون (رگرسیون قیمت - سود)، استفاده شد. نتایج نشان داد که ضریب واکنش سود و همچنین قدرت توضیحی (R^2) رگرسیون قیمت - سود، در پورتنفوی شرکتهای با کیفیت سود بالا نسبت به شرکتهای با کیفیت سود پایین به طور معنی داری بیشتر است و لذا هر دو فرضیه تحقیق مورد قبول واقع شد. در این تحقیق نشان داده شد که کیفیت سود می تواند باعث اتخاذ تصمیمات مفید برای سرمایه گذاران گردد.

فصل اول : کلیات تحقیق

۲	۱-۱) مقدمه
۲	۲-۱) بیان مساله
۴	۳-۱) اهمیت و ضرورت تحقیق
۵	۴-۱) اهداف تحقیق
۶	۵-۱) فرضیات تحقیق
۶	۶-۱) روش تحقیق
۶	۷-۱) جامعه و نمونه آماری
۷	۸-۱) تعریف مفاهیم و واژگان
۸	۹-۱) ساختار کلی تحقیق

فصل دوم : ادبیات تحقیق

۱۲	۱-۲) مقدمه
۱۲	۲-۲) مفهوم سود گزارش شده
۱۳	۳-۲) اهداف گزارشگری سود
۱۴	۴-۲) نارسایی محتوای اطلاعاتی سود
۱۴	۵-۲) سود حسابداری در مقایسه با سود اقتصادی
۱۶	۶-۲) نقاط قوت و ضعف سود حسابداری
۱۷	۷-۲) ظهور نظریه کیفیت سود
۱۸	۸-۲) مفهوم کیفیت سود
۲۰	۹-۲) اثرات کیفیت سود
۲۱	۱۰-۲) مبانی تئوریک
۲۱	۱-۱۰-۲) هدف صورتهای مالی
۲۱	۲-۱۰-۲) ویژگی های کیفی اطلاعات مالی
۲۲	۳-۱۰-۲) خصوصیات کیفی مرتبط با محتوای اطلاعات
۲۲	۱-۳-۱۰-۲) مربوط بودن
۲۲	۲-۳-۱۰-۲) قابل اتکا بودن
۲۳	۴-۱۰-۲) خصوصیات کیفی مرتبط با ارایه اطلاعات
۲۳	۱-۴-۱۰-۲) قابل مقایسه بودن
۲۴	۲-۴-۱۰-۲) قابل فهم بودن
۲۴	۱۱-۲) عناصر تاثیرگذار بر کیفیت سود
۲۵	۱-۱۱-۲) روش های حسابداری مورد استفاده
۲۶	۲-۱۱-۲) ریسک و تغییرپذیری
۲۶	۱-۲-۱۱-۲) درجه اطمینان برآوردهای حسابداری

۲۶.....	۲-۲-۱۱-۲) قابلیت اعتماد و قابلیت رسیدگی سود.....
۲۷.....	۳-۱۱-۲) اقتصاد صنعت و شرکت.....
۲۷.....	۱-۳-۱۱-۲) ثبات و پایداری سود.....
۲۸.....	۲-۳-۱۱-۲) ساختار هزینه.....
۲۹.....	۳-۳-۱۱-۲) نگهداشت سرمایه.....
۲۹.....	۴-۳-۱۱-۲) کیفیت مدیریت.....
۳۰.....	۴-۱۱-۲) ویژگی های مالی.....
۳۱.....	۵-۱۱-۲) عوامل سیاسی و اقتصادی.....
۳۱.....	۱۲-۲) مفاهیم و روش های اندازه گیری کیفیت سود.....
۳۲.....	۱-۱۲-۲) مفهوم کیفیت سود مبتنی بر ویژگی های سری های زمانی سود.....
۳۲.....	۱-۱-۱۲-۲) ثبات.....
۳۳.....	۲-۱-۱۲-۲) قابلیت پیش بینی.....
۳۴.....	۳-۱-۱۲-۲) تغییر پذیری.....
۳۵.....	۲-۱۲-۲) مفهوم کیفیت سود بر اساس رابطه بین سود، اقلام تعهدی و وجه نقد.....
۳۵.....	۱-۲-۱۲-۲) تغییر در مجموع اقلام تعهدی.....
۳۶.....	۲-۲-۱۲-۲) پیش بینی اجزاء اختیاری اقلام تعهدی با استفاده از متغیرهای حسابداری.....
۳۶.....	۳-۲-۱۲-۲) پیش بینی رابطه بین اقلام تعهدی و گردش وجوه نقد.....
۳۶.....	۳-۱۲-۲) مفهوم کیفیت سود بر اساس ویژگی های کیفی چارچوب نظری استانداردهای حسابداری.....
۳۷.....	۴-۱۲-۲) مفهوم کیفیت سود بر اساس اثرگذاری بر تصمیمات.....
۳۸.....	۱-۴-۱۲-۲) قضاوت ها و برآوردها، معیاری معکوس از کیفیت سود.....
۳۸.....	۲-۴-۱۲-۲) قضاوتها و برآوردهای تحریف کننده معیارهای معکوس در اندازه گیری کیفیت سود.....
۳۹.....	۱۳-۲) پیشینه تحقیق.....
۳۹.....	۱-۱۳-۲) تحقیقات انجام شده خارجی.....
۵۱.....	۲-۱۳-۲) تحقیقات انجام شده در ایران.....

فصل سوم : روش تحقیق

۶۲.....	۱-۳) مقدمه.....
۶۲.....	۲-۳) طرح مساله تحقیق.....
۶۳.....	۳-۳) تدوین فرضیه های تحقیق.....
۶۳.....	۴-۳) روش تحقیق.....
۶۳.....	۵-۳) جامعه آماری.....
۶۴.....	۶-۳) روش جمع آوری اطلاعات.....
۶۴.....	۷-۳) حدود پژوهش.....
۶۵.....	۸-۳) ابزار تحقیق.....

۶۵	۹-۳) چگونگی بررسی فرضیه ها
۶۵	۱۰-۳) روش انجام تحقیق
۶۶	۱-۱۰-۳) ارزیابی بعد مربوط بودن
۶۶	۱-۱-۱۰-۳) الگوهای سری زمانی
۷۱	۲-۱۰-۳) ارزیابی بعد قابلیت اتکاء
۷۱	۱-۲-۱۰-۳) روش داده های ترکیبی
۷۲	۱-۱-۲-۱۰-۳) مدل های رگرسیون داده های ترکیبی
۷۶	۳-۱۰-۳) استفاده از تکنیک تحلیل خوشه ای برای استخراج ابعاد مربوط بودن و قابلیت اتکا
۷۷	۱-۳-۱۰-۳) روش تحلیل خوشه ای
۷۷	۱-۱-۳-۱۰-۳) نحوه عملکرد تجزیه خوشه ای
۷۸	۲-۱-۳-۱۰-۳) هدف از تجزیه خوشه ای
۷۸	۳-۱-۳-۱۰-۳) انواع تجزیه خوشه ای
۷۸	۱-۳-۱-۳-۱۰-۳) تکنیک تجزیه ای
۷۹	۲-۳-۱-۳-۱۰-۳) تجزیه خوشه ای مراتبی
۸۰	۱۱-۳) کیفیت سود و آزمون فرضیات

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل یافته ها

۸۲	۱-۴) مقدمه
۸۲	۲-۴) برآورد مربوط بودن
۸۲	۱-۲-۴) برآورد ارزش پیش بینی
۸۲	۲-۲-۴) برآورد ارزش بازخور
۸۳	۳-۴) برآورد قابلیت اتکاء
۸۸	۴-۴) استفاده از روش تجزیه خوشه ای برای دسته بندی شرکتهای نمونه
۹۲	۵-۴) آزمون فرضیات تحقیق

فصل پنجم : خلاصه و نتیجه گیری

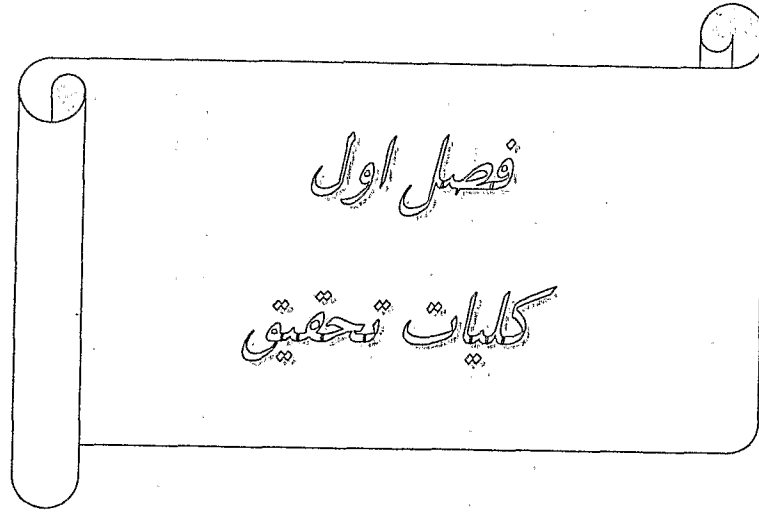
۹۴	۱-۵) مقدمه
۹۴	۲-۵) خلاصه تحقیق
۹۵	۳-۵) نتیجه گیری
۹۶	۴-۵) محدودیتهای تحقیق
۹۶	۵-۵) پیشنهادات تحقیق
۹۶	۱-۵-۵) پیشنهادات مبتنی بر نتایج تحقیق
۹۶	۲-۵-۵) پیشنهادات برای تحقیقات آتی
۹۷	۳-۵-۵) سایر پیشنهادات

۹۸..... منابع فارسی

۹۹..... منابع لاتین

۱۰۱..... پیوست ها

۵۷	جدول (۱-۲) : خلاصه تحقیقات انجام شده
۸۳	جدول (۱-۴) : برآورد مدل ۶
۸۴	جدول (۲-۴) : برآورد مدل ۷
۸۵	جدول (۳-۴) : برآورد مدل ۸
۸۷	جدول (۴-۴) : مدل‌های استفاده شده برای ارزیابی ابعاد کیفیت سود
۸۷	جدول (۵-۴) : متغیرهای استخراج شده حاصل از برآورد مدل‌های ۱ تا ۹
۸۹	جدول (۶-۴) : میانگین و میانه شاخص‌ها برای سه پورتنفوی بدست آمده از تجزیه خوشه ای
۹۰	جدول (۷-۴) : برآورد مدل ۱۰ بر روی پورتنفوی با کیفیت سود بالا
۹۱	جدول (۸-۴) : برآورد مدل ۱۰ بر روی پورتنفوی با کیفیت سود پایین
۹۲	جدول (۹-۴) : مقایسه پورتنفوی‌های با کیفیت سود بالا و پایین

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱) مقدمه

گزارشهای مالی یکی از مهمترین فرآورده های سیستم حسابداری است، که از اهداف عمده آن فراهم آوردن اطلاعات لازم برای ارزیابی عملکرد و توانایی سودآوری شرکتهاست. شرط لازم برای دستیابی به این هدف، اندازه گیری و ارایه اطلاعات به نحوی است که ارزیابی عملکرد گذشته را ممکن سازد و در سنجش توان سودآوری و پیش بینی فعالیتهای آتی بنگاه اقتصادی موثر باشد.

یکی از اقلامی که در گزارشهای مالی (صورتحساب سود و زیان) تهیه و ارایه می شود، "سودخالص" است. سود به عنوان عاملی برای تدوین سیاستهای تقسیم سود و پاداش، راهنمایی برای سرمایه گذاری و تصمیم گیری و عاملی برای پیش بینی به شمار می آید. با توجه به تفاوت بین سود تعهدی و سود نقدی، یک شرکت می تواند مبلغی را به عنوان سود گزارش کند اما وجوهی را برای تامین مالی یا تقسیم سود نداشته باشد [۲].

از آنجاییکه در محاسبه سود خالص می توان از روشها و برآوردهای مختلف استفاده کرد، لذا امکان دستکاری در سود وجود دارد و این عامل می تواند بر "کیفیت سود" اثر گذارد. در این تحقیق برای ارزیابی کیفیت سود، از ویژگی های کیفی اطلاعات مالی (مربوط بودن و قابلیت اتکاء) استفاده می شود. فرض بر این است که هر چه مربوط بودن و قابلیت اتکاء اطلاعات مالی مربوط به سود بیشتر باشد، کیفیت سود نیز بالاتر خواهد بود و بالعکس.

۱-۲) بیان مساله

سود یکی از اساسی ترین عناصر صورتهای مالی (صورت سود و زیان) است، که همواره مورد توجه ذینفعان قرار گرفته است و از آن به عنوان معیاری برای ارزیابی تداوم فعالیت، عملکرد واحد تجاری، سنجش توان سودآوری و پیش بینی فعالیت های آتی واحد تجاری استفاده می شود. سود خالص یک واحد تجاری، همواره بوسیله طیف وسیعی چون، سرمایه گذاران، اعتبار دهندگان، حرفه حسابداری، مدیران مالی، تحلیلگران بازار سهام و مورد استفاده و ارزیابی قرار می گیرد.

از آنجایی که محاسبه سود خالص یک واحد تجاری، متأثر از روش‌ها و برآوردهای حسابداری است، لذا امکان دستکاری در سود، توسط مدیریت وجود دارد. بر اساس تئوری نمایندگی، انگیزه مدیریت از دستکاری در سود، به منظور نیل به اهداف خویش (طرح‌های پاداش و ابقا مدیران در شرکت و.....) که نه تنها با اهداف صاحبان سهام همسو نمی‌باشد، بلکه در اکثر موارد نیز با آنها متضاد است، صورت می‌گیرد [۵].

یکی از اهداف گزارشگری مالی، ارائه اطلاعات مرتبط با سود می‌باشد. بنابراین موضوع "کیفیت سود" و نحوه ارزیابی آن مورد توجه محققین و دست‌اندرکاران حرفه حسابداری قرار گرفته است.

سهامداران و سرمایه‌گذاران در تعیین ارزش شرکت بایستی علاوه بر کمیت سود، کیفیت آنرا نیز مورد توجه قرار دهند. منظور از کیفیت سود نزدیک بودن به وجه نقد، قابلیت رشد و قابلیت استمرار سود می‌باشد. به عبارت دیگر ارزش یک سهم تنها به سود سال جاری هر سهم بستگی ندارد، بلکه به انتظارات سرمایه‌گذار از آینده شرکت، قدرت سودآوری سالهای آتی و ضریب اطمینان نسبت به سودهای آتی نیز بستگی دارد [۶].

بر مبنای چارچوب نظری استانداردهای حسابداری، هدف گزارشگری مالی تهیه اطلاعات سودمند برای تصمیم‌گیری است. لذا کیفیت گزارشگری مالی مورد توجه آنهایی است که برای مقاصد معاملاتی و تصمیم‌گیری در مورد سرمایه‌گذاری‌های خود از این گزارش‌ها استفاده می‌کنند. سرمایه‌گذاران به عنوان مهمترین استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی، "کیفیت سود" را بدین منظور ارزیابی می‌کنند که یک سطح مربوط از سود را تعیین نموده، سود خالص آتی را پیش‌بینی و قیمت سهام مورد انتظار واحد تجاری را برآورد کنند. لذا مدیران موظفند، اطلاعات را به گونه‌ای ارائه کنند که مربوط^۱ و قابل اتکا^۲ بوده و سرمایه‌گذاران را قادر به ارزیابی "کیفیت سود" نماید. کیفیت سود با چهار روش ارزیابی می‌شود [۱۴]:

^۱ - Relevance

^۲ - Reliable

- ۱- برآورد ثبات ، توان پیش بینی و قابلیت تایید سود با استفاده از مفاهیم سری زمانی
- ۲- ارتباط بین سود ، ارقام تعهدی و وجه نقد .
- ۳- به کارگیری تصمیماتی که اشاره به انگیزه ها و مهارت های تهیه کنندگان و حسابرسان صورت های مالی دارد.
- ۴- استفاده از ویژگی های کیفی بیان شده در چارچوب نظری استانداردهای حسابداری .
در این تحقیق ، ارزیابی اجزای مختلف کیفیت سود از دیدگاه چارچوب نظری استانداردهای حسابداری که شامل مربوط و قابل اتکا بودن سود در تصمیم گیری سرمایه گذاران است ، بررسی می گردد . (روش چهارم)

۱-۳) اهمیت و ضرورت تحقیق

سود خالص کاربردهای بسیاری دارد . سود گزارش شده و روابط بدست آمده از آن معمولاً در قراردادهای حقوق ، پاداش و قراردادهای استقراض استفاده می شود . تصمیم گیری برای قراردادی که بر اساس سود با کیفیت پایین باشد ، باعث انتقال ناخواسته ثروت خواهد شد و زیانهای جبران ناپذیری را به دنبال خواهد داشت .

از دیدگاه سرمایه گذاران ، سود با کیفیت پایین مطلوب نمی باشد ، زیرا نشانگر وجود ریسک در تخصیص منابع است . سود با کیفیت پایین کارایی ندارد زیرا که باعث کاهش رشد اقتصادی از طریق تخصیص نادرست سرمایه ها خواهد شد . از طرفی سود با کیفیت پایین باعث انحراف منابع از طرحهای با بازدهی واقعی به طرحهای با بازدهی کاذب شده که کاهش رشد اقتصادی را در پی خواهد داشت [۱].

استفاده از عنصر "کیفیت سود" در مدل‌های ارزش گذاری قیمت سهام و ارزیابی عملکرد شرکت در عین اینکه بر مبنای قیاسی توجیه پذیر است ، اما از آنجایی که در فرایند اندازه گیری سود از برآورد و صلاح‌دید استفاده می شود ، لذا ممکن است بین سود واقعی و سود گزارش شده ، تفاوت ایجاد

شود . در چنین شرایطی محتوای اطلاعاتی سود کاهش یافته و استفاده مطلوب از این عنصر در مدل‌های تصمیم‌گیری به خطر خواهد افتاد .

نحوه‌ارایه اطلاعات مربوط به سود یکی از مواردی است که می‌تواند بر کیفیت سود اثر گذارد ، بدین معنی که هر چه اطلاعات مربوط و از قابلیت اتکاء بالاتری برخوردار باشند ، کیفیت سود بالاتر خواهد بود . این عامل موجب افزایش توانایی پیش‌بینی سودهای آتی می‌گردد ، سودهای جاری قابلیت تایید بالاتری پیدا می‌کنند و قابلیت اثبات و همچنین صداقت در آرایه سود افزایش یابد . با توجه به توضیحات فوق ، سوالات زیر در ذهن متبادر می‌گردد :

- ۱- آیا کیفیت سود ، می‌تواند در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران مفید باشد ؟
- ۲- آیا مربوط بودن و قابلیت اتکاء بالای اطلاعات صورتهای مالی ، باعث افزایش کیفیت سود می‌گردد ؟

۱-۴) اهداف تحقیق

هدف از این پژوهش استفاده از ویژگی‌های کیفی اطلاعات مالی در ارزیابی کیفیت سود شرکتهای پذیرش شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. ویژگیهای کیفی ، اطلاعات حسابداری را برای تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان سودمند و مفید می‌سازد . در این تحقیق رابطه بین سود و قیمت بازار سهام ارزیابی می‌گردد تا مشخص شود کدام اطلاعات مربوط به سود در قیمت بازار منعکس می‌شود به بیان دیگر چه نوع اطلاعاتی برای سرمایه‌گذاران در ارزیابی سرمایه‌شرکت مفید است .

۱-۵) فرضیات تحقیق

سود گزارش شده بوسیله واحد تجاری، اطلاعات مفیدی برای سرمایه گذاران دارد و آنها را در تصمیم گیری یاری می کند. برای ارزیابی سود از این دیدگاه، از ضریب واکنش سود^۱ (ERC) و قدرت توضیحی (R^2) رگرسیون قیمت-سود استفاده می شود. با توجه به تئوری های موجود و پیشینه تحقیق فرضیاتی به شرح زیر تدوین گردیده است:

- ۱- ضریب واکنش سود^۲ (ERC) در پورتنفوی شرکت هایی با کیفیت سود بالا (مربوط بودن و قابلیت اتکاء بالای سود) در مقایسه با شرکت هایی با کیفیت سود پایین بیشتر است.
- ۲- قدرت توضیحی سود (R^2 رگرسیون) برای توضیح قیمت بازار در پورتنفوی شرکت هایی با کیفیت سود بالا، در مقایسه با شرکت هایی با کیفیت سود پایین بیشتر است.

۱-۶) روش تحقیق

این تحقیق از نوع تجربی در حوزه تحقیقات توصیفی-رگرسیونی حسابداری و مبتنی بر اطلاعات واقعی در صورتهای مالی شرکتهاست. از سویی دیگر این تحقیق از نوع همبستگی می باشد و چون می تواند در فرایند استفاده از اطلاعات کاربرد داشته باشد، لذا نوعی تحقیق کاربردی است. برای انجام تحقیق از نرم افزارهای *Eviews*، *SPSS13* و صفحه گسترده *Excel* استفاده شده است.

۱-۷) جامعه و نمونه آماری

برای انجام این تحقیق، شرکتهای پذیرش شده در بورس اوراق بهادار تهران به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شده است و نمونه آماری از میان این شرکتهای استخراج گردید. نمونه شامل شرکتهایی است که دربرگیرنده شرایط زیر باشند:

^۱-Earning Response Coefficient

^۲- حساسیت قیمت بازار سهام به تغییرات سود شرکت، ضریب واکنش سود نامیده می شود.

- ۱- شرکتهایی که قبل از سال ۱۳۷۵ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند .
 - ۲- شرکتهایی که پایان سال مالی آنها ۲۹ اسفند هر سال باشد .
 - ۳- این شرکتها در دوره مورد بررسی توقف عملیات یا تغییر در دوره مالی نداشته باشند .
 - ۴- جزء شرکتهای سرمایه گذاری نباشند .
- با توجه به شرایط فوق تعداد ۸۵ شرکت از ۱۲ صنعت انتخاب گردید .

۸-۱) تعریف مفاهیم و واژگان

کیفیت سود : منظور از کیفیت سود به طور عام نزدیک بودن سود عملیاتی (OE) به جریان نقدی حاصل از فعالیتهای عملیاتی (OCF) است که بر اساس نسبت OCF/OE محاسبه می شود . هر چه این نسبت بزرگتر باشد ، کیفیت سود بالاتر خواهد بود و بالعکس [۲۶،۲۳] . منظور از کیفیت سود در این مطالعه این است که هر چه اقلام تشکیل دهنده سود از ویژگی های مربوط بودن و قابلیت اتکاء بالاتری برخوردار باشند ، کیفیت سود نیز بالاتر خواهد بود .

ویژگی های کیفی اطلاعات مالی : ویژگی های کیفی به خصوصیات اطلاق می شود که موجب می گردد ، اطلاعات ارائه شده در صورتهای مالی برای استفاده کنندگان در راستای ارزیابی وضعیت مالی ، عملکرد مالی و انعطاف پذیری مالی واحد تجاری مفید واقع شود [۸] .

مربوط بودن : اطلاعاتی مربوط تلقی می شود که بر تصمیمات اقتصادی استفاده کنندگان در ارزیابی رویدادهای گذشته ، حال یا آینده یا تائید یا تصحیح ارزیابیهای گذشته آنها مؤثر واقع شود [۸] .

قابلیت اتکاء : برای اینکه اطلاعات مفید باشد باید همچنین قابل اتکا باشد . اطلاعاتی قابل اتکاست که عاری از اشتباه و تمایلات جانبدارانه با اهمیت باشد و به طور صادقانه معرف آن چیزی باشد که مدعی بیان آن است یا به گونه ای معقول انتظار می رود بیان کند [۸] .

الگوهای سری زمانی: الگوهای سری زمانی که اغلب برای پیش بینی های کوتاه مدت مورد استفاده قرار می گیرند، سعی می کنند تا رفتار یک متغیر را بر اساس مقادیر گذشته آن متغیر و احتمالاً مقادیر گذشته سایر متغیرهایی که مایلیم آنها را نیز پیش بینی کنیم، توضیح دهند [۱۱].

روش داده های ترکیبی: از آن جایی که داده های ترکیبی در ارتباط با اشخاص، ایالت ها، کشورها و... در طول زمان می باشد، بنابراین ناهمگنی هایی در بین واحدها وجود دارد. با استفاده از روش داده های ترکیبی می توان این ناهمگنی ها را توضیح داده و محاسبه نمود. یکی از مزایای این روش این است که اثراتی را که به راحتی نمی توان با استفاده از مطالعات مقطعی یا سری زمانی خالص مشاهده کرد، با استفاده از مدل های ترکیبی به راحتی قابل بررسی می باشند [۹].

روش تحلیل خوشه ای: تجزیه خوشه ای یک عنوان کلی برای یک سری از روشهای ریاضی است که برای پیدا کردن شباهت بین مواد در یک مجموعه بکار می رود. هدف بسیاری از فعالیتهای تحقیقاتی پی بردن به این است که کدامیک از مواد موجود در یک مجموعه مشابه و یا متفاوت هستند. بدین منظور بهترین روش استفاده از طبقه بندی است. هدف از تجزیه خوشه ای شناسایی تعداد کمتری از گروههاست بطوریکه گروههایی که دارای شباهت بیشتری با یکدیگر هستند، در یک گروه بزرگتر قرار گیرند. اگر n ماده یا عامل داشته باشیم، هدف از تجزیه خوشه ای آن است که g گروه تشکیل دهیم بطوریکه تعداد آنها کمتر از n باشد [۷].

۹-۱) ساختار کلی تحقیق

در فصل اول کلیات تحقیق شامل تعریف موضوع، بیان مساله، اهمیت و ضرورت تحقیق، فرضیه ها و اهداف تحقیق بیان شده است. در فصل دوم ادبیات تحقیق ارائه شده است. نخست در بخش اول رویکردها و نگرشهای تئوریک در مورد سود، ظهور نظریه کیفیت سود، تعریف کیفیت سود از دیدگاه های مختلف و ویژگی های کیفی اطلاعات مالی بیان شده و در بخش دوم تحقیقات قبلی صورت گرفته در ارتباط با کیفیت سود، ارائه شده است. در فصل سوم روش تحقیق مورد بحث قرار گرفته است. در

این فصل ، روش آماری تحقیق و بررسی ابعاد مختلف کیفیت سود از دیدگاه ویژگی های کیفی اطلاعات مالی بیان شده است تا نحوه آزمون فرضیات مشخص شود . فصل چهارم نیز به تجزیه و تحلیل یافته ها و آزمون فرضیات اختصاص یافته است . و بالاخره در فصل پنجم نخست خلاصه تحقیق و یافته ها ، ارائه شده و نتایج ، تشریح و ارزیابی گردیده و پس از نتیجه گیری ، پیشنهاداتی نیز برای تحقیقات آتی بیان شده است .

فصل دوم

ادبیات تحقیق